

2022_Anul AGÂRBICEANU (XII):

Azi ești, și mîne te-ai dus pe apa sîmbetei! - ierbarul de botanist?
- in memoriam Viorel Mărginean! - era un om rar? - se împacă biserica ...!

Pădurarul Pictorul satului!
Pentru cine trag clopotele?
Deși e om cu slujbă, n-are nici un dușman.
E un om aspru, dar un om drept!
N-a globit pe nimeni fără vină ...
se împacă biserica după cum
poate, și bine face?

28.02.2022
Pictor
Viorel 1933
Mărginean
ministru culturii

De-atunci crescuse în cinstirea satului ...

Omul e cel mai slab
dintre toate
ființele viețuitoare!
Dar boala din cîte
nu-ți poate veni?
**Azi ești, și mîne
te-ai dus pe
apa sîmbetei!**

In memoriam

Viorel Mărginean

2022 **pe urmele lui Ion Agârbiceanu** **2022**

Anul Agârbiceanu
Anul tinerilor oțeliți!

șagunism - tribunism

La 28 februarie, s-a stins din viață pictorul cinezan, acad. **Viorel Mărginean** (1933, Cenade - 2022), ministru al culturii între 1995-1996. Lumea culturii naționale a vibrat puțin la momentul dispariției unei personalități a vieții culturale românești, clopotele din comuna Cenade fiind singurele care l-au însoțit în fiecare zi, din cele dedicate mării treceri. Tatăl pictorului a fost brigadier silvic și primul primar al comunei după Marea Unire, chiar pictorul povestind adesea: „*m-am născut în cantonul pădurarului*”.

Nuvela „**Pădurarul**” (vol. „**Din pragul mării treceri**”, 1978) a fost scrisă de Ion Agârbiceanu, anii petrecuți în pădurile din Cenade punându-și o amprentă puternică asupra caracterului și formării viitorului scriitor. Reproducem istorisirea moralizatoare: «Vasile Cîndea n-a mai fost la pădure de cînd și-a **pecetluit ierbarul de botanist**, la vreo trei ani după ce-a ieșit la pensie.

De aceea, în dimineața asta de iulie s-a gîndit să se folosească de prilejul că preotul din satul vecin trecea cu căruța pe ulița lor spre alt sat, unde fusese chemat, și-n drum trecea și pe lîngă pădurea pe care demult dorea s-o revadă.

Pînă în pădure, drumul urca mereu, urcuș dulce dar continuu, așa că bătrînul se cam temea în timpul din urmă să-l bată cu piciorul. La întrebarea lui, preotul îl luă bucuros în căruță. -Mai stăm de vorbă, domnule profesor. Nu ne-am întîlnit demult.

- Demult! - Nu mai umbli după buruieni? - Nu! Am adunat destule în viață. După ce se urcă în căruță, bătrînul îl întrebă:

- La Curmătură te duci? - Da. La un maslu. M-a chemat părintele Bucur și pe mine. Vom fi șapte preoți.

- Maslu mare! Va veni cu destulă cheltuială. - Bolnavul e un om cu stare bună. Soția lui așa a poftit, șapte preoți. De altfel, slujba maslului e și făcută pentru șapte preoți; șapte evanghelii. Dar puțini pot aduna atîția preoți. Se slujește și cu trei, și dacă altfel nu se poate, și cu unul. - Asta-i treabă bună, zise Vasile Cîndea surîzînd, **se împacă biserica după cum poate, și bine face**. Dar cum îl cheamă pe bolnav? Poate îl cunosc și eu, că am stat mult prin Curmătura. **Are un hotar tare bogat în flori rare**. -Îl cunoști, cum să nu, că, după cîte știu, ești și oleacă de rudenie cu el. E pădurarul Gheorghe Tufariu. El e pădurar chiar la pădurea la care vrei să te oprești dumneata. Pădurea ține, cum ști, de Curmătura. -Gheorghe Tufariu? Dar l-am știut sănătos ca un tun! Da, mi-e oleacă de rudenie. Bunicii ne-au fost veri. Al lui s-a căsătorit în Curmătura „pe curte”, cum se spune, și a luat numele socrilor, Tufariu. -Auzisem și eu ceva. **Pagubă mare dacă se va prăpădi un om vrednic ca el, și abia-i trecut de cincizeci de ani**. -E așa de bolnav? Întrebă îngrijorat pensionarul. -Păi, **maslu nu se prea face decît la boală grea**. O vreme nu mai vorbiră. Căii urcau mereu pe calea pieloasă - plouase cu două zile înainte -, și nici copitele lor, nici roțile căruții nu făceau nici o larmă. Îi mîna preotul, și Vasile Cîndea ședea lîngă el, căci alt „ziț” nu era, decît scîndura pe care ședeau amîndoi, legată peste căruță. Bătrînul se gîndea la pădurar. De multe ori a mîncat și a dormit în casa lui **cînd umbla vara la botanizat**. Alteori îl afla sara la pădure, unde avea o colibă, și mai dormea și acolo, dacă Gheorghe „*avea în traistă*”, adică dacă nevastă-sa-i pusese de mîncare și pentru cină. „Voinic bărbat! Frumos bărbat! Își zise întristat bătrînul. Avea două fete măritate, dar doi ficiori erau încă necăsătoriți.” -Ce-o fi pățit? Întrebă întru tîrziu. - Cine știe? Răspunse preotul. **Dar boala din cîte nu-ți poate veni? Omul e cel mai slab dintre toate ființele viețuitoare. Azi ești, și mîne te-ai dus pe apa sîmbetei**. Poate să-i ajute maslu’! -**Să dea Dumnezeu, că e om vrednic. Deși e om cu slujbă, n-are nici un dușman**.

E un om aspru, dar un om drept. N-a globit pe nimeni fără vină, ba și pe cei cu vină îi mai face scăpați ...

Urmă iar un răstimp lung de tăcere. Vasile Cîndea căzu pe gînduri. Se gîndea de cînd îl cunoaște pe Gheorghe Tufariu, și la multe lucruri pe care le știa ori le auzise despre el. De cunoscut îl cunoștea de vreo douăzeci de ani, de cînd într-o sară de vară înnoptase în Curmătura întîia oară în peregrinările lui de botanist. Trăsese, ca de obicei, la preotul satului, peste noapte, dar casa parohială era foarte mică, nu prea încăpeau nici copiii părintelui. - Unde aș putea dormi în noaptea asta? Întrebuse el îngrijorat. - Este unde! La Gheorghe Tufariu. Are casă mare, e gazdă bună, și nu are decît doi copii pînă acum.

După cîte știu, dumneata ești și oleacă de rubedenie cu el. Atunci auzise Vasile Cîndea mai întîi că se înrudește cu pădurarul. Nu-l cunoscuse pînă atunci. Preotul îl însoțise la casa lui Gheorghe și-I spusese aceleia cine e oaspele pe care i l-a adus. Și Gheorghe și nevastă-sa, Ana, și părinții pădurarului, care locuiau cu ei, îl știau după nume și că erau înrudiți. Se bucurară cu toții, și îl poftiră la cină, că chiar pusese Ana mămăliga pe masă. Bătrînul își aduce aminte cum i-a privit de încîntat pe oamenii aceștia sănătoși și frumoși, și bătrînii și cei tineri, și ce lujeri de copii se iviseră între ei pe lavițele din jurul mesei!

De atunci, de multe ori dormea la rubedeniile lui din Curmătura, când umbla după florile din fînețele și pădurea satului ...

Își aducea aminte că în cîteva nopți dormiseră și în coliba din marginea pădurii, în paturi așternute cu fîn, și cum răsunau pînă departe pădurile cînd Gheorghe punea țeava puștii la gură și începea să cînte din ea. Era meșter mare ... Depănîndu-și mereu amintirile, se trezi la marginea pădurii, și preotul opri caii. „Îi oprește să răsufle, ori să mă pot eu coborî?”.

Nu știa cum să-i spună preotului că ar vrea să meargă și el la maslu, și că nu s-ar mai coborî.

-De-aici e la o zvîrlitură de băț pădurea, domnule profesor. Mi-a părut bine că te-am întîlnit și te-am putut aduce cu căruța. La înapoiere nu va fi greu, e coborîș mereu. Văzînd că bătrînul nu se mișcă, se gîndi că poate se teme să se coboare, căci era cam înaltă căruța. Sări el jos și-i întinse mîna. Bătrînul își întări inima.

-Știi ce, părinte? Zise el. Dacă nu-i cu supărare, aș veni și eu să văd bolnavul. L-am cunoscut așa de bine!

-Vai de mine! Cum să fie supărare? Îmi pare bine, și se va bucura și rudenia dumitale. După ce răsufară caii, porniră mai departe. Vorbiră de una, de alta, apoi bătrînul iar se cufundă în amintirile lui. Da! **Gheorghe Tufariu era un om rar**. Odată, înainte cu vreo cincisprezece ani, se iscase un foc mare în sat, pe-o uliță dosită, unde nu erau decît case și șuri acoperite cu paie. Trei case s-au mistuit în cîteva clipe. Pînă să alerge oamenii cu ciubere cu apă, focul și sărise la a patra casă, în care zăcea bolnavă o bătrînă. Cei din casă - feciorul ei, nora, copiii - țîșniseră printre flăcări în curte și nu mai cutezau să intre să o scoată pe bătrînă. Strigau și urlau în curte, între oamenii care veniseră la stins, dar nici dintre ei nu se afla nimeni care să îndrăznească să o scoată pe bătrînă, pînă ce sosi Gheorghe Tufariu. El nu s-a lăsat rugat, ci a intrat prin flăcări, și cînd toți așteptau cu inima oprită, el a ieșit prin nori de fum și prin flăcări cu bătrîna în brațe și-a dus-o în grădină sub un măr. Bolnava era amețită, dar nu peste mult s-a trezit și a cerut apă. Pădurarul ieșise cu părul și cu mustața pîrlite, cu cîteva arsuri pe mîini, care se mai cunoșteau și acum, dar alt rău n-a pățit. **De-atunci crescuse în cinstirea satului, și parcă și hoții care furau lemne din pădure se împuținaseră ... ».**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-agarbiceanu-xii-azi-esti-si-mine-te-ai-dus-pe-apa-simbetei-ierbarul-de-botanist-in-memori-163504.html>

The screenshot shows a web browser window displaying a news article on the website Tribuna.ro. The article title is "2021-Anul Agârbiceanu (XII): Azi ești, și mine te-ai dus pe apa simbetei! - ierbarul de botanist? - in memoriam Viorel Mărginean! - era un om rar? - se împacă biserica ...!". The author is Marius HALMAGHI, published on 20.03.2022 at 22:50, with 645 views and 0 comments. The article features a photo of a small white house with a blue roof.

În: Tribuna, 20 martie 2022